

چهره زمین

درسنامه «نکات مهم درس ۳ نهم»

دسر مطالعات اجتماعی: صفوی

فارس جرم

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

زیست کره (بیوسفر)

هوا کره (اتمسفر)

کره زمین از ۴ محیط تشکیل شده است:

۱- هوا کره (اتمسفر): گازهای اطراف کره زمین «اکسیژن ۲۱٪، نیتروژن ۷۸٪، سایر گازها ۱٪»

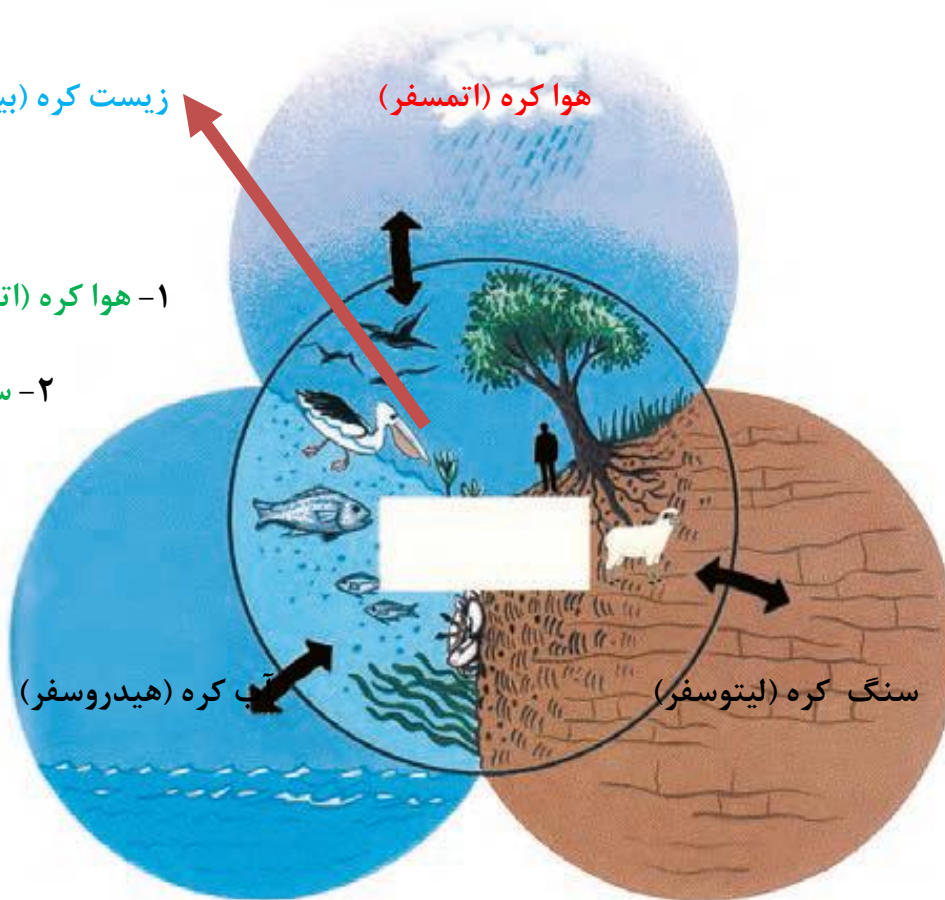
۲- سنگ کره (لیتوسفر): بخش خارجی پوسته زمین که از سنگ و خاک

تشکیل شده است.

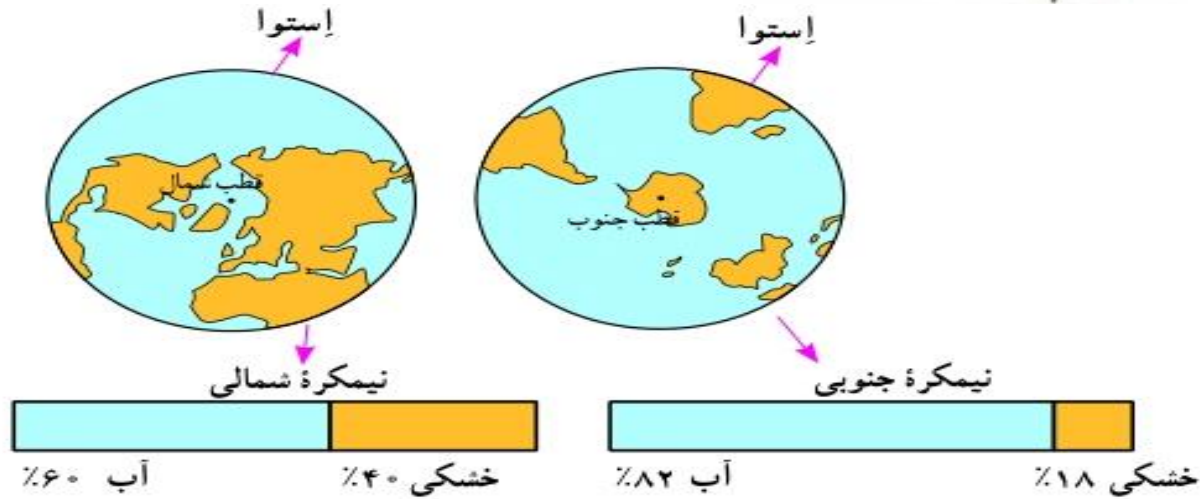
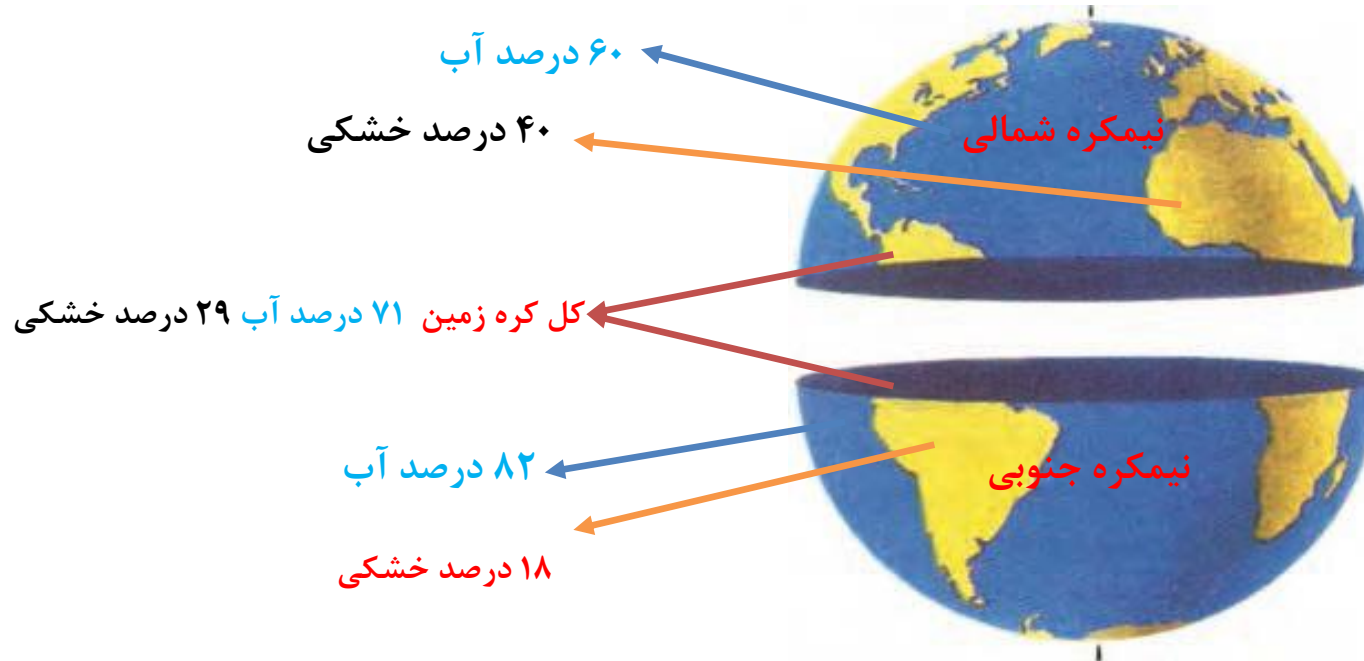
۳- آب کره (هیدروسفر): اقیانوس ها، دریاها، دریاچه ها

، رودها، آب های زیرزمینی، یخچال ها، نزولات جوی «باران و

برف و...»

➤ این سه محیط با هم زمین را برای زندگی تمام موجودات زنده فراهم می آورد، که (زیست کره یا بیوسفر) می نامیم.

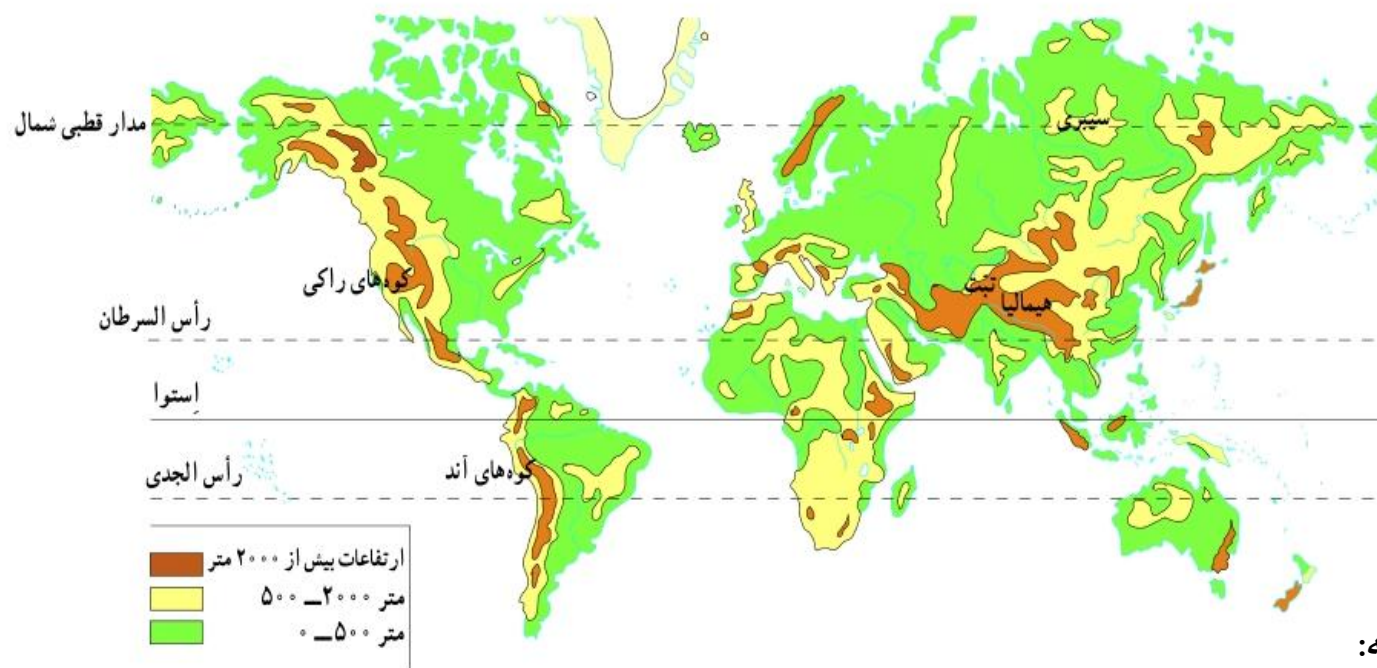

صفوی دبیر مطالعات اجتماعی

➤ **ناهمواری:** پستی ها و بلندی های کره زمین

➤ **فلات:** سرزمین های نسبتا هموار اما مرتفعی هستند که از اطراف به سرزمین های کم ارتفاع و پست منتهی می شوند.

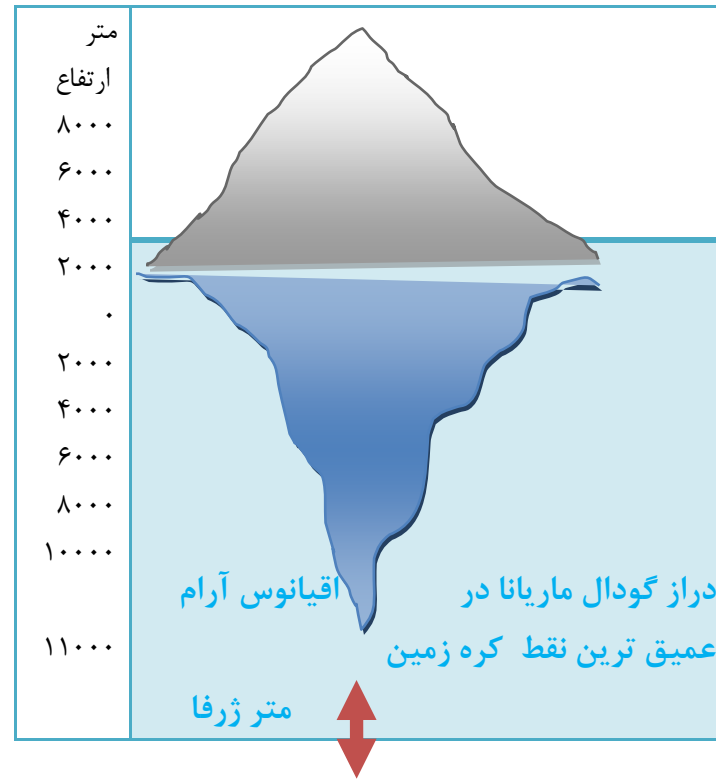
➤ **قاره ها:** آسیا، آمریکای شمالی، آفریقا، آمریکای جنوبی، استرالیا و اقیانوسیه، قاره قطب جنوب، اروپا

➤ **رنگ سبز نشان دهنده جلگه و دشت** جلگه های پهناور جهان در کنار دریاها یا امتداد رودهای بزرگ تشکیل شده اند

➤ **رنگ زرد و قهوه ای نشان دهنده فلات ها و کوه های بلند**

قله اورست بلند ترین نقطه زمین

بلندترین و ژرف ترین نقاط زمین

تصویر ماهواره ای از فلات تبت بلندترین فلات زمین

(رشته کوه هیمالیا و قله اورست در این فلات واقع شده اند)

((فلات های مهم آسیا از غرب به شرق))

شرق مغولستان → تبت → ایران → آناتولی غرب

دره V شکل، ژاپن

دره U شکل، گرینلند

ناهمواری های پیر	ناهمواری های جوان	
کم ارتفاع و گنبدی شکل	بلند و مرتفع، نوک تیز	قله ها و کوه ها
دره ها باز به شکل U	دره ها عمیق و تنگ به شکل V	دره ها
شیب دامنه ها ملایم	دارای شیب تند	دامنه ها
زلزله رخ نمی دهد یا به ندرت	زلزله و آتشفشان رخ می دهد	زلزله و آتشفشان

صفوی دبیر مطالعات اجتماعی

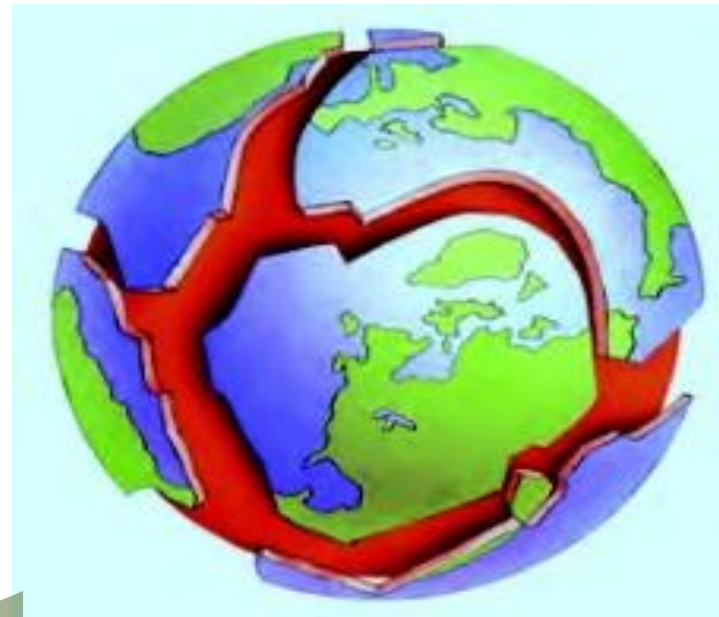
به طور کلی دو دسته عوامل موجب پیدایش و تغییر شکل ناهمواری ها می شوند: **عوامل طبیعی، عامل انسانی**

عوامل درونی: پوسته زمین ورقه ورقه می باشد و این ورقه ها روی بخش خمیری شکل گوشته و یا نرم کره

یا از هم ۱- دور می شوند. ۲- به هم نزدیک می شوند. ۳- کنار هم می لغزند. ۴- یا به هم برخورد می کنند.

۱ - عوامل طبیعی

عوامل بیرونی (هوازدگی، فرسایش آبی، فرسایش بادی، فرسایش یخچالی)

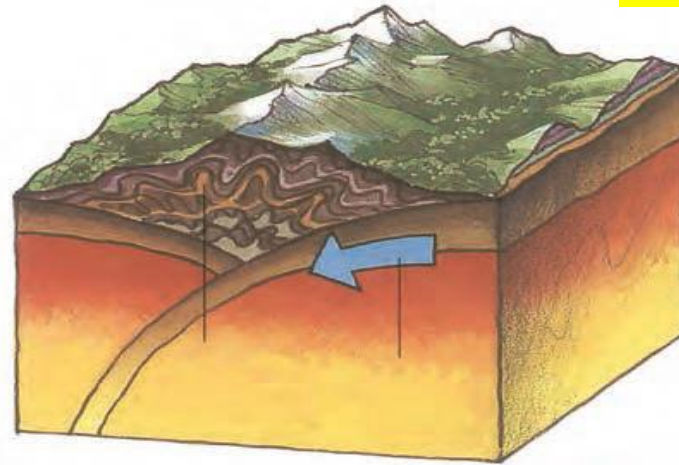
نکته: عوامل درونی نقش بیشتری در پیدایش ناهمواری ها دارند.

عوامل بیرونی و عوامل انسانی در تغییر ناهمواری ها نقش دارند.

نتایج حرکت ورقه ها

۱- چین خوردگی (تشکیل کوه های چین خورده)

مانند: کوه های البرز و زاگرس در ایران، هیمالیا
در آسیا، آلپ در اروپا

۲- آتشفشان (ولکانو)

مانند کوه دماوند در رشته کوه البرز که بر اثر بیرون ریختن
مواد مذاب درون زمین ایجاد شده است.

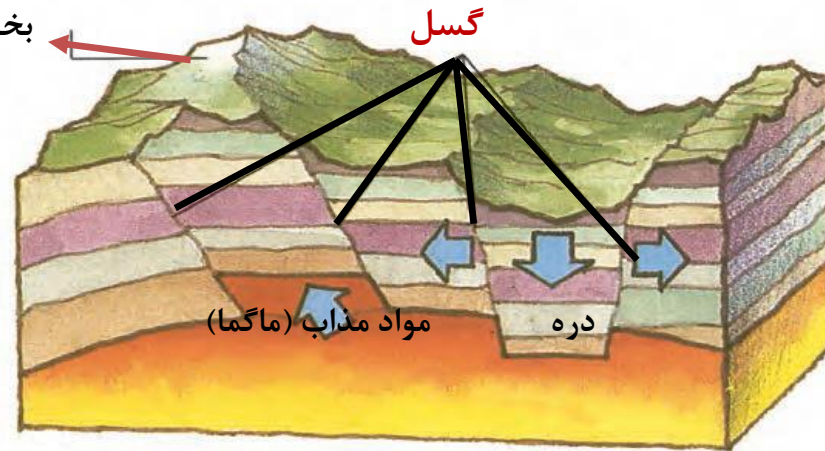
صفوی دبیر مطالعات اجتماعی

ماگما: مواد مذاب درون زمین ماگما نام دارد.

بخشی که به سمت بالا حرکت می کند ،
کوه به وجود می آورد.

تشکیل کوه و دره در اثر شکستگی (گسل)

مانند کوه های شرق آفریقا

گسل : به شکستگی های پوسته زمین که با اختلاف ارتفاع همراه است گسل می گویند.

۲- عامل دیگری که باعث تغییر شکل یا پیدایش ناهمواری ها می شود:

عوامل انسانی ← انسان نقش مهمی در تغییر شکل ناهمواری های زمین دارد.

۱- رفع نیاز های خود

هدف انسان از تغییر شکل ناهمواری ها :

۲- بهره برداری از محیط طبیعی

ساخت جاده

دریاچه ارومیه

خانه روستایی

تغییر چهره زمین توسط انسان و بهره برداری از معدن

تأثیر فعالیت های انسان بر

ناهمواری ها

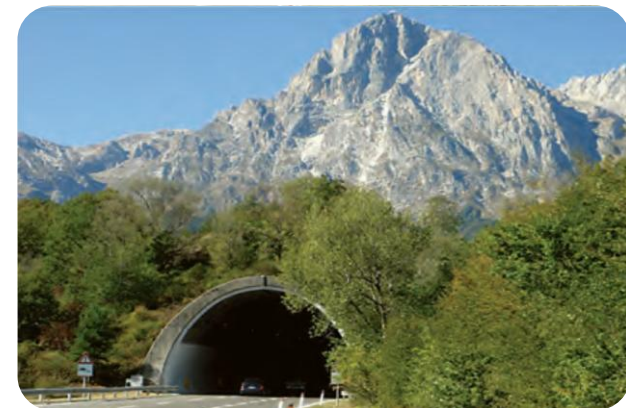

تغییر شکل ناهمواری ها و کشت پلکانی
برنج

ساخت سد توسط انسان

تغییر شکل کوه ، ساخت تونل و جاده

موفق باشید. صفوی دبیر مطالعات اجتماعی

